

บันทึก

เรื่อง การเสนอชื่อบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงาน
เข้าสมัครรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงาน
ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณา
คดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒

กรมแรงงาน ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๑๐๑๐/๑๙๗๑ ลงวันที่ ๑๔
กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า กรมแรงงานจะดำเนินการ
เลือกตั้งผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างในศาลแรงงานกลางซึ่งในการเสนอชื่อ
ผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น ตามกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ หมวด ๑ ข้อ ๒ กำหนดให้สมาคมนายจ้าง
และสหภาพแรงงานซึ่งจดทะเบียนที่ตั้งสำนักงานในเขตศาลแรงงานกลาง ศาลแรงงานภาค หรือ
ศาลแรงงานจังหวัดเสนอชื่อผู้แทนซึ่งสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานคัดเลือกเข้ารับเลือกตั้ง
เพื่อดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างหรือผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้างในศาล
แรงงานนั้น แล้วแต่กรณี ต่ออธิบดีได้ตามจำนวนที่อธิบดีกำหนดภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่
ได้รับแจ้งจากอธิบดี กรมแรงงานพิจารณาแล้วเห็นว่า ในการเสนอชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้
พิพากษาสมทบในศาลแรงงานจากสมาคมนายจ้างและสหภาพแรงงานนั้น เจตนารมณ์ของ
กฎหมายต้องการให้องค์กรนายจ้างและองค์กรลูกจ้างได้เสนอชื่อผู้แทนขององค์กรซึ่งควรเป็นผู้มี
ส่วนได้เสียในองค์กร โดยอาจเป็นสมาชิกหรือกรรมการของสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงาน
เนื่องจากสมาชิกของสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานย่อมเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวพันและมี
ส่วนร่วมในกิจกรรมและการดำเนินการขององค์กรในกิจการอันอาจกระทบต่อส่วนได้เสียของ
สมาชิกโดยส่วนรวม และต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาล
แรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ด้วย ดังนั้น การที่สมาคมนายจ้างหรือสหภาพ
แรงงานเสนอชื่อบุคคลอื่นที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับองค์กร หรือเป็นบุคคลภายนอกซึ่งไม่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับองค์กรนายจ้างและองค์กรลูกจ้าง อันได้แก่การเป็นสมาชิกหรือกรรมการ แต่เป็น
บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติถูกต้องตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธี
พิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น จึงไม่สอดคล้องกับกฎกระทรวง
(พ.ศ. ๒๕๒๓) ๗๑ ในหมวด ๑ ข้อ ๒ ฉะนั้น เพื่อให้ผู้แทนของสมาคมนายจ้างหรือสหภาพ
แรงงานได้เข้าไปมีบทบาทและช่วยเหลือผู้ใช้แรงงานในศาลแรงงานได้อย่างแท้จริง และเป็นไป
ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ผู้แทนของสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานควร
เป็นบุคคลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรตามที่กล่าว แต่ปรากฏว่ามีสหภาพแรงงานบางแห่งเสนอชื่อ
บุคคลภายนอกซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน กรมแรงงานจึงขอหารือสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาว่า สมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานจะเสนอชื่อผู้แทนในการสมัครรับ

เลือกตั้งเป็นผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงานซึ่งมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเป็นสมาชิกของสมาคม นายจ้างหรือสหภาพแรงงาน ได้หรือไม่ และการเสนอชื่อบุคคลอื่นซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของสมาคม นายจ้างหรือสหภาพแรงงานจะเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณา ปัญหาข้อหารื้อดั่งกล่าวประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมแรงงาน) แล้ว เห็นว่า มาตรา ๑๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ มิได้กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือของผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงานไว้ว่าจะต้องเป็นสมาชิกของสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงาน และเมื่อพิจารณาประกอบกับ กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ แล้ว เห็นว่า กฎกระทรวงดังกล่าวออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่ง

^๑ มาตรา ๑๔ ผู้พิพากษาสมทบจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลตามบัญชีรายชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างที่กรมแรงงานเสนอ จากการลงคะแนนเสียงของสมาคมนายจ้างและสหภาพแรงงานแต่ละฝ่ายซึ่งจดทะเบียนที่ตั้งสำนักงานในเขตศาลแรงงานนั้น เว้นแต่ในเขตศาลแรงงานใดไม่มีสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานซึ่งจดทะเบียนที่ตั้งสำนักงานไว้ จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลตามบัญชีรายชื่อที่กรมแรงงานเสนอแทนฝ่ายนายจ้างหรือฝ่ายลูกจ้าง

ผู้ที่ได้รับการเสนอเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาสมทบต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) บรรลุนิติภาวะ
- (๓) มีภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำงานอยู่ในเขตศาลแรงงานนั้น
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) เป็นผู้มีความเลื่อมใสในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- (๗) ไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานหรือกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือพ้นเวลาที่ศาลได้กำหนดในการรอการลงโทษแล้ว

(๘) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง กรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง สมาชิกสภาหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง หรือทนายความ

หลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งรายชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กำหนดแต่เพียงว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งรายชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” และได้มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัตินี้ที่กำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครเข้ารับเลือกตั้งหรือของผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงานเพิ่มเติมจากคุณสมบัติที่ได้กำหนดไว้แล้วในมาตรา ๑๔ ได้ ในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๔ ดังกล่าวจึงต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติแม่บท คือ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งรายชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายลูกจ้างเท่านั้น ไม่อาจกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือของผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงานเพิ่มเติมขึ้นจากบทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๔ ได้ เพราะเป็นการเกินอำนาจกฎหมายแม่บท

ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) จึงเห็นว่า ในการเสนอชื่อบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้งเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงานตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ สมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานมีสิทธิเสนอชื่อบุคคลอื่นซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานได้ เมื่อบุคคลนั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่เป็นการขัดต่อกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ แต่อย่างใด

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร
(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เมษายน ๒๕๓๕